

PROCESEVALUATIE

OOSTERKADE-DE BEWEGENDE STAD

LECTORAAT PRAKTIJKGERICHTE SPORTWETENSCHAP

Juli 2016

Hanzehogeschool
Hiske Wiggers

In opdracht van
InnovatieWerkPlaats
Beweegvriendelijke
Inrichting Openbare
Ruimte (IWP BIOR)

Het lectoraat
praktijkgerichte
sportwetenschap doet
praktijkgericht
wetenschappelijk
onderzoek op de thema's:
bewegingsonderwijs;
training/coaching;
stimuleren van sport en
bewegen;
sportbeleid en
ondernemerschap.

Voor meer informatie:
h.m.wiggers@pl.hanze.nl

Lectoraat Sportwetenschap
Instituut voor Sportstudies
Zernikeplein 17
9747 AS Groningen

De Bewegende Stad

De gemeente Groningen wil zoveel mogelijk Stadgers de gelegenheid geven om te sporten en te spelen. De gemeente Groningen heeft in samenwerking met de InnovatieWerkPlaats Beweegvriendelijke Inrichting Openbare Ruimte (IWP BIOR) het afgelopen jaar een aantal kansen benut om de openbare ruimte zo in te richten dat het uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten. De Oosterkade is hier onderdeel van en deze locatie is op 20 mei 2016 officieel geopend.

Oosterkade

In het kader van de Bewegende Stad is ervoor gekozen om de Oosterkade opnieuw in te richten. Speeltoestellen waren aan vervanging toe en er was sprake van overlast. Insteek van de bewoners was: geen overlast, mooie aankleding en geen sport. Overweging is geweest de plek op te heffen (voorstel bewoners), maar de gemeente wilde de plek behouden. Er is nieuw beleid met betrekking tot sporten en bewegen in de openbare ruimte en dus een unieke kans om de Oosterkade een andere invulling te geven: sportieve inrichting voor een breed publiek uit de hele (binnen)stad.

Doel

De Oosterkade met en voor de bewoners en andere stakeholders als een inspirerende en vernieuwende plek inrichten voor jong en oud die daadwerkelijk uitnodigt om te sporten, spelen en elkaar te ontmoeten.

Bijeenkomst Oosterkade, oktober 2015

Methodologie

Er vindt een duidelijke verschuiving plaats van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij.¹ Er wordt van de burgers verlangd zich actief te mengen in kwesties en mee te bouwen aan een leefbare gemeente. Dit past goed bij het initiatief waarin de openbare ruimte is ingericht om burgers te stimuleren, faciliteren en uit te dagen om te bewegen, sporten en te ontmoeten.² Het gehele traject zijn zodoende verschillende organisaties actief betrokken geweest, onder andere door diverse bijeenkomsten.

Uitwerking ideeën (groep 1), oktober 2015

Uitwerking ideeën (groep 2), november 2015

Fase 1 (juni 2016)

Speeltoestellen

Calisthenics

Basketbalveldje

Hardlooproute

Fase 2 (2017)

Outdoor fitness
locatie Damsterpad

Proces

Er zijn gedurende het traject twee bijeenkomsten georganiseerd. De eerste bewonersavond was in oktober 2015. Tijdens deze bijeenkomst is het project toegelicht en konden alle aanwezigen de eerste ideeën op een creatieve en interactieve manier inbrengen en delen met elkaar. In twee groepen zijn de ideeën getekend, besproken en uitgewerkt. De resultaten van de groepen zijn vervolgens onderling uitgewisseld. Op basis van deze input hebben de experts van de gemeente een eerste ontwerp gemaakt.

Tijdens de tweede bewonersavond in februari 2016 is het concrete ontwerp gepresenteerd en toegelicht. De aanwezigen konden reageren op het voorstel en vragen stellen. Op basis van deze bijeenkomst is het ontwerp definitief gemaakt en gerealiseerd. Op vrijdag 20 mei 2016 was de officiële opening van de vernieuwde sport- en speelplek met onder andere een Calisthenics demonstratie.

Tevredenheid locatie

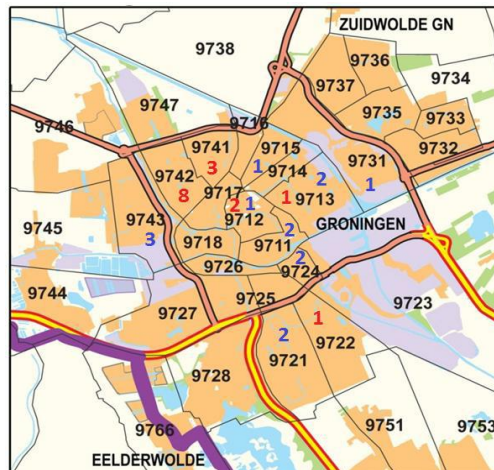
80%

Eindresultaat sport- en speelplek Oosterkade, juni 2015

Sport- en speelplek Oosterkade in gebruik, juni 2016

Aantal gebruikers per postcode (blauw), juni 2016

“Ik kan gewoon voor m’n huis sporten wanneer ik wil, dat is ideaal. Ik ben ook naar de inloopavond geweest om aan te geven wat ik graag op deze plek terug wilde zien.”

“Elke zondagmiddag hebben we met een groep afgesproken om te komen sporten.”

Bronnen

¹ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (2014). Een gezonder Nederland. Kernboodschappen van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014. Bilthoven: RIVM.
² Cammelbeeck, C., Engbers, L.H., Kunen, M., en L’abée, D. (2013). Ontwerpprincipes voor een beweegvriendelijke omgeving. Ede: Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) / TNO.

Proces (vervolg)

Het proces heeft uiteindelijk lang geduurd, maar is door de Bewegende Stad in een stroomversnelling geraakt. Het project is compact, zorgvuldig en met expertise uitgevoerd en de verschillende partijen hebben allemaal een belangrijke bijdrage geleverd. Het proces met de bewoners was bewust kort, maar effectief en constructief. Het inventariseren van ideeën en direct omzetten naar een voorstel heeft goed gewerkt. Toch is er slechts een kleine groep bereikt en blijkt het lastig om jong publiek (studenten) te betrekken. Om meer bewoners en de juiste bewoners te bereiken voor dergelijke bijeenkomsten, is persoonlijke benadering aan te raden. Deze groep kan namelijk juist van waarde zijn bij het verzamelen van ideeën.

Eindresultaat

Het resultaat is een multifunctionele sport- en speelplek die met veel enthousiasme is ontvangen en veelvuldig wordt gebruikt. De plek heeft een mooie uitstraling, zorgt voor een prettige sfeer (boulevard) en de ervaren overlast is verdwenen. De outdoor fitness locatie Damsterpad die in 2017 wordt gerealiseerd maakt de sport- en speelplek compleet.

Monitoring

In mei 2016 is de sport- en speelplek aan de Oosterkade opgeleverd. Direct na de opening is er gestart met de monitoring van de locatie. Het lectoraat Sportwetenschap heeft onderzocht in hoeverre de vernieuwde inrichting uitnodigt tot meer bewegen, sporten en spelen. Hierbij is er gekeken naar in welke mate de nieuwe voorzieningen worden gebruikt, wie de gebruikers zijn en in welke mate de gebruikers tevreden zijn over de vernieuwde voorzieningen. De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden in het rapport Monitoring projecten Bewegende stad.

Conclusie

In de Oosterkade is getracht de omgeving met en door de bewoners zo in te richten dat het meer uitnodigt tot bewegen, sporten en spelen. Het resultaat is een mooie multifunctionele sport- en speelplek bestaande uit: speeltoestellen, Calisthenics, een basketbalveldje en een hardlooperoute die in 2017 wordt aangevuld met een outdoor fitness locatie Damsterpad. Er zijn dus volop nieuwe voorzieningen om te bewegen, sporten en te spelen niet alleen voor de directe omwonenden, maar voor alle Stadgers.